

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาการกำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงานก่อสร้าง จะใช้การสัมภาษณ์สถาปนิก เพื่อให้ทราบถึงหน้าที่ และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงานก่อสร้าง โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อให้สามารถสอบถามความคิดเห็นในเชิงลึกได้อย่างละเอียด และได้คำตอบที่ชัดเจน และตรงตามวัตถุประสงค์ โดยมีรายละเอียดได้ดังนี้

- 4.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
- 4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 4.3 วิธีการดำเนินงานวิจัย
- 4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

▪ ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่นำมาศึกษาเป็นสถาปนิกซึ่งทำงานอยู่ในบริษัทสถาปนิก บริษัทผู้บริหารงานก่อสร้าง และบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล และยังคงปฏิบัติวิชาชีพอยู่ในเวลาที่ทำการวิจัย

▪ กลุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sample) เพื่อให้คุณสมบัติของประชากรในกลุ่มตัวอย่างตรงกับความต้องการ และเป็นตัวแทนของความเห็นได้ดีที่สุดโดยเลือกสถาปนิกจากบริษัทสถาปนิก สถาปนิกจากบริษัทผู้บริหารงานก่อสร้าง และสถาปนิกจากบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้าง ที่มีประสบการณ์การทำงานในบริษัทดังกล่าว ไม่นต่ำกว่า 5 ปี

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มสถาปนิกแยกตามประเภทการให้บริการทางวิชาชีพหลักของบริษัทเป็นเกณฑ์ เนื่องจากประเภทการให้บริการทางวิชาชีพหลักของบริษัท ทำให้บทบาทของสถาปนิกแต่ละบริษัทแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะส่งผลต่อหน้าที่และความรับผิดชอบที่แตกต่างกันไปด้วย เพราะฉะนั้น การแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามประเภทการให้บริการทางวิชาชีพหลักของบริษัท จะทำให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1	สถาปนิกของบริษัทสถาปนิก	จำนวน	15 คน	จาก	15 บริษัท
กลุ่มที่ 2	สถาปนิกของบริษัทผู้บริหารงานก่อสร้าง	จำนวน	10 คน	จาก	10 บริษัท
กลุ่มที่ 3	สถาปนิกของบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้าง	จำนวน	10 คน	จาก	10 บริษัท

จำนวนกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ **สุรศักดิ์ หลาบมาลา**^{****} คือ เลือกกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 จากบริษัทสถาปนิกจำนวน 20 % ของบริษัทสถาปนิกที่จดทะเบียนกับ สมาคมสถาปนิกสยามฯ ในปี พ.ศ. 2546 ซึ่งมีทั้งสิ้นจำนวน 75 แห่ง เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจะต้องเลือก กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 15 คน จากบริษัทสถาปนิก 15 แห่ง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ 2 และ 3 จากบริษัท ผู้บริหารงานก่อสร้าง และบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างนั้นไม่มีการรวบรวมข้อมูลจำนวนบริษัทไว้ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเช่นเดียวกับบริษัทสถาปนิกได้ ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวน กลุ่มตัวอย่างที่ 2 และ 3 น้อยกว่ากลุ่มที่ 1 เพราะเท่าที่ผู้วิจัยหาข้อมูลได้เบื้องต้น บริษัทผู้บริหารงาน ก่อสร้าง และบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างที่มีสถาปนิกประจำอยู่นั้นมีจำนวนน้อยกว่าบริษัทสถาปนิก

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์สถาปนิก โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบ มีโครงสร้างในการเก็บข้อมูลประกอบการวิเคราะห์สรุปผล ซึ่งในการจัดทำแบบสอบถามต้องมีการเตรียมการ อย่างดี และมีการทดสอบแบบสัมภาษณ์ก่อนการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรง และสามารถนำมา วิเคราะห์ผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการจัดทำแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ต้องการศึกษาถึง ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบของสถาปนิกในบริษัท ความคิดเห็น ต่อหน้าที่และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงานก่อสร้างกับหลักเกณฑ์ (Criteria) ที่ใช้ในการกำหนดสาระของ กฎหมาย หน้าที่และความรับผิดชอบของสถาปนิกบทบาทต่างๆ ในงานก่อสร้าง รวมไปถึงงานหรือสถานการณ์ ปัญหาและอุปสรรคที่พบในงานก่อสร้าง และความคิดเห็นต่อการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของ สถาปนิกโดยองค์กรทางวิชาชีพสถาปัตยกรรม

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยวิธีการ ดังนี้

1. จัดทำแบบสัมภาษณ์เบื้องต้น โดยสร้างขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ทั้งงานวิจัย บทความ หนังสือ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ทำการตรวจสอบ และทดสอบแบบสัมภาษณ์ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจสอบ ผู้วิจัยได้ ทำการแก้ไข และทดสอบแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างบางส่วน
3. ปรับปรุงและแก้ไขเนื้อหาแบบสัมภาษณ์จากการสัมภาษณ์เบื้องต้น เพื่อให้มีความถูกต้อง และ เหมาะสมมากขึ้น แล้วจึงนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ มี 2 รูปแบบ คือ คำถามปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามความคิดเห็นของ กลุ่มตัวอย่างจริงๆ และคำถามปลายปิด เพื่อให้ได้ค่าของความคิดเห็นในเชิงปริมาณในบางประเด็น โดยแบบ สัมภาษณ์ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ส่วน ดังต่อไปนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงาน
- ส่วนที่ 3 ขนาดและประเภทงานให้บริการวิชาชีพที่ต้องการให้มีสถาปนิกบทบาทต่างๆ
- ส่วนที่ 4 หน้าที่และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงานก่อสร้าง

^{****} ถ้าประชากรมีขนาดน้อยกว่า 100 ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 15-30 %

การให้น้ำหนักความสำคัญกับกับหลักเกณฑ์ (Criteria) ที่ใช้ในการกำหนดสาระของกฎหมาย
หน้าที่และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงานหรือถอนอาคาร

ส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคที่พบในงานก่อสร้าง

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นอื่นๆ

4.3 วิธีการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินงานวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ทำการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความ งานวิจัย ทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
ในประเด็นต่างๆ ดังนี้
 - ศึกษาเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ของงานก่อสร้าง เพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับงาน
ก่อสร้าง และทราบถึงขั้นตอนเวลาของโครงการก่อสร้าง และปัจจัยที่เกี่ยวข้องในงาน
ก่อสร้าง ซึ่งจะนำไปใช้ในการแบ่งหน้าที่ และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงานก่อสร้าง
ตามขั้นตอนเวลาของโครงการ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องในงานก่อสร้าง
 - ศึกษากฎหมายควบคุมอาคาร และกฎหมายวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ
สถาปนิกในงานก่อสร้าง เพื่อรวบรวมหน้าที่และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงาน
ก่อสร้างไปใช้ในการจัดทำสัมภาษณ์
 - ศึกษาแนวความคิดของกฎหมายควบคุมอาคาร และกฎหมายวิชาชีพ เพื่อรวบรวม
หลักเกณฑ์ (Criteria) ที่ใช้ในการกำหนดสาระของกฎหมาย ซึ่งจะนำไปใช้ในการสัมภาษณ์
เกี่ยวกับการให้น้ำหนักความสำคัญของหลักเกณฑ์ (Criteria) ดังกล่าวของสถาปนิกในการ
ทำหน้าที่ และความรับผิดชอบในงานก่อสร้าง
 - ศึกษาหลักเกณฑ์ปฏิบัติงานของสถาปนิกบทบาทต่างๆ จากหลักปฏิบัติทางวิชาชีพ ทั้งใน
เอกสารวิชาการ เอกสารวิชาชีพ และ เอกสารกำหนดขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบ
ของสถาปนิกในบริษัทสถาปนิก บริษัทผู้บริหารงานก่อสร้าง และบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้าง
เพื่อกำหนดเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงานก่อสร้างไปใช้ในการจัดทำ
แบบสัมภาษณ์
2. จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเบื้องต้น จากการสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เพื่อใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล
3. สัมภาษณ์สถาปนิกกลุ่มตัวอย่างบางส่วนเบื้องต้น เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการแบ่งขนาดของงานก่อสร้าง
ขั้นตอนเวลาของโครงการที่สถาปนิกมีหน้าที่ และความรับผิดชอบในงานก่อสร้าง หลักเกณฑ์
(Criteria) ที่ใช้ในการกำหนดสาระของกฎหมายที่สถาปนิกให้ความสำคัญ และหน้าที่ และความ
รับผิดชอบของสถาปนิกในงานก่อสร้างที่ปฏิบัติวิชาชีพอยู่จริง และที่ควรจะเป็น
4. สรุปหน้าที่ และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงานก่อสร้างจากเอกสาร และการสัมภาษณ์เบื้องต้น
และนำหน้าที่ และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงานก่อสร้างที่สรุปได้ไปเป็นข้อมูลในการสร้าง
แบบสัมภาษณ์สถาปนิกกลุ่มตัวอย่าง

5. เก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์สถาปนิกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อที่จะศึกษาหน้าที่ และ ความรับผิดชอบของสถาปนิกบทบาทต่างๆ ในงานก่อสร้างที่ปฏิบัติอยู่จริง และที่ควรจะเป็น แล้วนำไปใช้ในการวิเคราะห์ถึงความสอดคล้อง หรือความเบี่ยงเบนไปของความคิดเห็นของสถาปนิกแต่ละกลุ่มจากหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ผู้วิจัยสรุปไว้ รวมทั้งความแตกต่าง หรือความขัดแย้งในความคิดเห็นของสถาปนิกแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับหน้าที่ และความรับผิดชอบของตน กับสถาปนิกกลุ่มอื่น และมีหน้าที่ และความรับผิดชอบเพิ่มเติมที่สถาปนิกกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควรต้องปฏิบัตินอกเหนือไปจากที่ผู้วิจัยสรุปได้
6. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สถาปนิกกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเบื้องต้น และอภิปรายผลเชิงบรรยาย ประกอบกับการแจกแจงความถี่เป็นจำนวนคน
7. สรุป และเสนอแนะแนวทางในประเด็นต่างๆ ดังนี้
 - สรุปวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของสถาปนิกกลุ่มตัวอย่างต่อหน้าที่ และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงานก่อสร้าง
 - สรุปวิเคราะห์สถาปนิกบทบาทต่างๆ กับหน้าที่ และความรับผิดชอบของตนในงานก่อสร้าง
 - สรุปหน้าที่ และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงานก่อสร้าง ภายใต้ร่างกฎกระทรวงกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ออกแบบ ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ผู้ครอบครองอาคาร และเจ้าของอาคาร ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร พ.ศ. ที่ออกตามมาตรา 8(13) ในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ที่สอดคล้องกับการปฏิบัติวิชาชีพจริง
 - สรุปวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของสถาปนิกแต่ละกลุ่มที่มีต่อการแบ่งแยกหน้าที่ และความรับผิดชอบของสถาปนิกผู้ควบคุมงานในการอำนวยความสะดวกก่อสร้าง และการควบคุมการก่อสร้าง
 - สรุปปัญหาและอุปสรรคที่สถาปนิกพบในงานก่อสร้าง

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

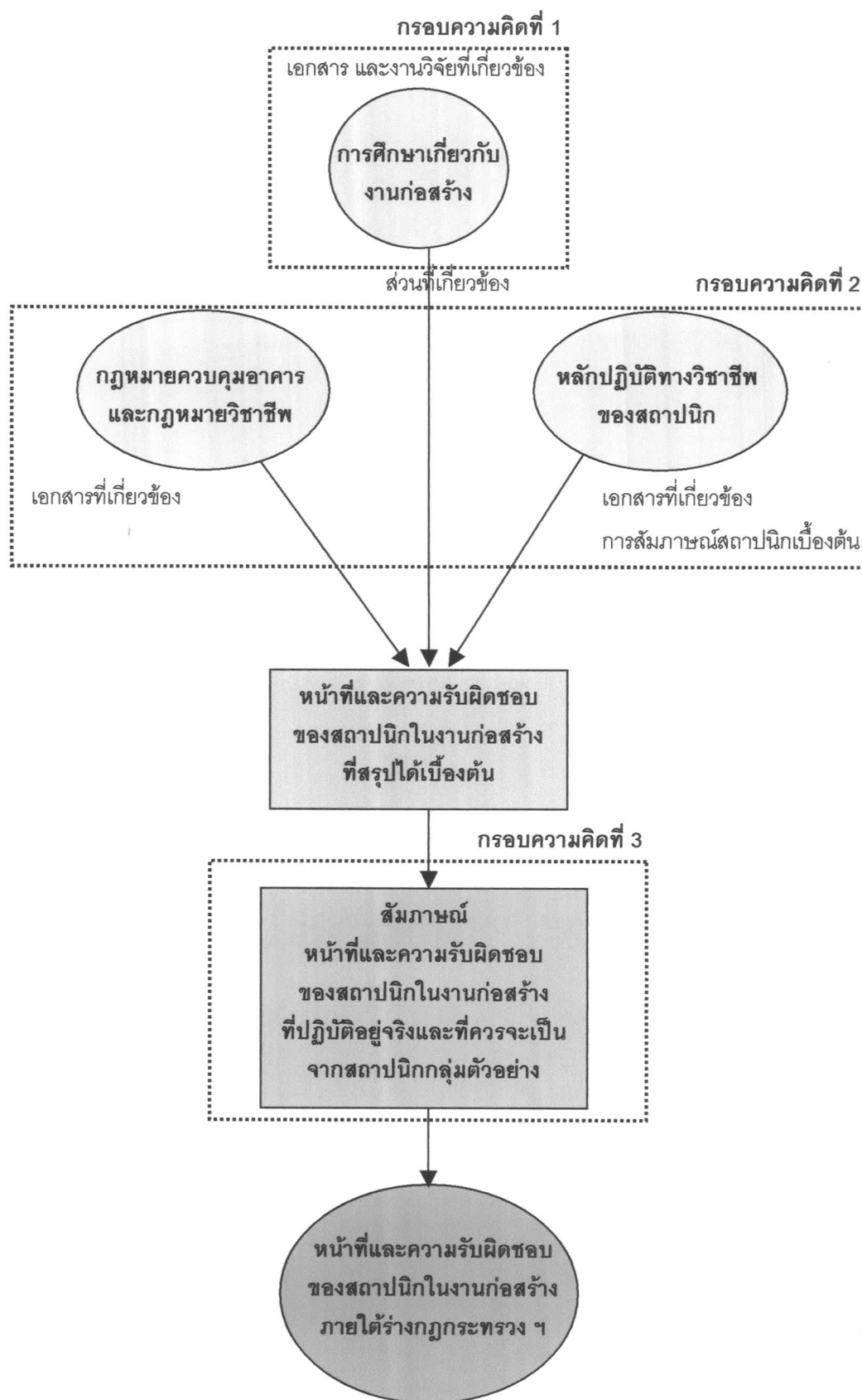
นำข้อมูลในแต่ละกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ และทำการเปรียบเทียบความคิดเห็น เพื่อให้ได้ผลวิเคราะห์จากการรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษานี้ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือ

■ ข้อมูลเชิงปริมาณ

ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ จะอาศัยข้อมูลเชิงปริมาณ และจะใช้วิเคราะห์โดยอาศัยการนำค่าความถี่ในตอบแบบสัมภาษณ์มาแจกแจงความถี่เพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลัก เนื่องจากข้อมูลโดยส่วนมากเป็นการสอบถามความคิดเห็นในหน้าที่และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงานก่อสร้างซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

■ ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จะอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพ และจะใช้การวิเคราะห์เชิงบรรยาย ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ และความรับผิดชอบของสถาปนิกในงานก่อสร้างเพิ่มเติมจากที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่พบในงานก่อสร้าง และความคิดเห็นอื่นๆ

รูปภาพที่ 4.1 แสดง วิธีการดำเนินงานวิจัย